

Vierentwintigste jaargang no. 3

mei-juni 1972.

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

Familiegemeenschap

Wij, de familiegemeenschap, erkennen verbonden te zijn met ons voor- en nageslacht en zijn ons bewust van een door God geschapen natuurlijke- en organische eenheid, die reeds eeuwen bestaat.

Wij streven ernaar alle familieleden weer in deze gemeenschap te verenigen, op grond van gemeenschappelijke afstamming en geschiedenis en elkaar te helpen en van dienst te zijn.

Als zonen en dochteren van een oud-fries-eigen erfde geslacht voelen wij ons verplicht de belangen van ons geslacht te behartigen, de familie-band te versterken en de studie over het voorgeslacht te bevorderen.

- 0 -

Retünie

Ik heb weer een brief ontvangen, die betrekking heeft op ons uitstapje. Ik laat deze brief in z'n geheel afdrukken.

Hartelijk dank, nicht!

Wie volgt, ik wacht af.

Arnhem, 25 april 1972.

Geachte familieleden,

Na het verschijnen van het laatste deel van Het Nijdamstra-boek, wil ik aan allen die hieraan hebben meegewerkt mijn compliment maken, allereerst voor de uitgave en dan tevens voor de zeer duidelijke en overzichtelijke wijze, waarop je tot je voorgeslacht kunt teruggaan. Aan de hand van de Nijdamstra Tynge had ik dit alreeds gedaan, maar nu één en ander voltooid is wil ik dus gaarne mijn bewondering hiervoor uitspreken.

Jammer van de familiedag. Nog altijd geldt het "zoveel hoofden, zoveel zinnen".

Ja, heel eerlijk moet ik zeggen, dat ik ook niet helemaal weg ben van een lange boottocht (misschien ook het vroege uur van vertrek!). Maar nu heb ik altijd bijzonder respect voor degenen die iets organiseren en wanneer dit nu een boottocht of iets anders is wat nu niet bepaald mijn idee is, doe ik toch met alle plezier hieraan mee, aangezien er misschien vele anderen zijn die dit leuk vinden en het toch de bedoeling is om weer eens bij elkaar te zijn. Vooral wat mij betreft apprecieer ik dit bijzonder daar ik

mij door afstamming toch erg verwant voel aan Friesland, alhoewel noch geboren of opgegroeid. (trouwens volgens mijn omgeving veel bekende friese eigenschappen bezitten)!

Nu lees ik een suggestie voor een trefpunt van b.v. 2-7 uur. Zoiets vind ik geen gek idee alleen zou het misschien toch attractiever zijn een gelegenheid te vinden waar tussendoor nog gelegenheid is voor wat recreatie (b.v. zoiets als mallekenskoten in Appeldoorn) of een middag- of een boottocht.

b.v. + 1 uur aankomst koffie-koek en babbelen

+ 3-5 uur tochtje boot, molen-, bloesemtocht of dergelijke.

+ 5 uur apperatiefje

+ 6 uur gezamenlijke broodmaaltijd

daarna wie vertrekken wil vertrekt.

Komst en vertrek eigen gelegenheid en liefst ook de kosten! Maar 't is maar een suggestie! 't Is geloof ik tegenwoordig toch moeilijk, wat je ook organiseert om de mensen te trekken. Overigens vind ik dat ik als telefoon-mens, maar een heleboel geschreven heb en wil ik dus eindigen met aan alle bekenden de hartelijke groeten en een tot ziens van nicht,

Mevr. C. Jansen-Grieblijf

v. Wageningenstr. 59

Arnhem. Tel. 085-421083.

- 0 -

Groningen, 6 juni 1972.

Waarde neef,

Alvorens met de genealogie te beginnen een paar algemene opmerkingen:

Aan de velen, die aan onze oproep hebben voldaan een tegemoetkoming in de extra kosten aan de penningmeester over maken, onze welgemeende dank.

Zij, die de contributie over 1972 nog NIET overgemaakt hebben, kunnen binnenkort een schriftelijk verzoek van de penningmeester tegemoet zien. U kunt hem dit onnodig werk besparen, door uit EIGEN beweging het verschuldigde te gireren.

Bij voorbaat dank.

Van diverse zijden wordt gevraagd of nabestelling van de diverse deeltjes van HET NIJDAMSTRA BOEK nog mogelijk is en

wat hiervoor moet worden gegireerd. De eerste vier deeltjes zijn vrijwel uitverkocht, maar van het vijfde deel zijn nog genoeg exemplaren in voorraad.

Na ontvangst van f 9,-- per deel op postgirorekening: 82.67.24 t.n.v. penningmeester NIJDAMSTRA-STICHTING te Groningen wordt een of ander FRANCO toegezonden, zolang de voorraad strekt.

Prettige vakantie toegewenst en MOOI WEER!!
Groeten over en weer van:

C. v.d. Schoot.

- 0 -

GENEALOGIE

De acht kinderen van:

THOMAS TJEERD NIJDAM

x 19.10.1852 te Heeg, + 8.1.1896 te Gorredijk.

en

TJEERDJE ZULT,

x 27.3.1854 te IJlst, + 10.4.1932 te Zeist.

waren: TJEERD, WILLEM, KLASKE, TRIJNTJE, JELTE, SJOERDJE,
SIETSKE, KLAAS.

zoals door mij op pagina 507 van deel V onder "negende generatie" vermeld.

Dank zij de medewerking der diverse rechtstreekse nakomelingen, waaraan ons bestuurslid: Neef KLAAS een werkzaam aandeel had, werd ik in staat gesteld tot publicatie van het volgende over te gaan. De nog voorkomende?.....?.. hoop ik t.g.t. nog door "JUISTE" gegevens te vervangen.

x.-2020 - TJEERD THOMAS NIJDAM,

⊗ 1.3.1878 te IJlst, + 23.1.1959 te Amsterdam, van beroep brandmeester te Amsterdam, trouwde 5.6.1902 te Gorredijk met:(I). JOHANNA TOBINA LAMERUS,

⊗ 21.11.1877 te Gorredijk, + 12.4.1912 te Amsterdam, dochter van Hendrik Simons Lamerus en Catharina Elizes Compaan.

Hertrouwde 12.5.1915 te Nieuwe Pekela met:

(II). Catharina Mulder.

⊗ 19.11.1876 te Nieuwe Pekela, + 10.2.1958 te Amsterdam, dochter van?.....?... ..?.....?..... Mulder en?.....?.....

Kinderen:

THOMAS TJEERDS, ⊗ 22.3.1903 te Amsterdam, volgt,

HENDRIK TJEERDS, * 28.12.1904 te Amsterdam, volgt,
WILLEM TJEERDS, * 11.1.1907 te Amsterdam, volgt,
CATHARINA, * 7.7.1917 te Amsterdam, kleuterleidster
trouwde 20.9.1945 te Amsterdam met
Johannes Buys, fijn machine bankwerker
zoon van Hermanus Buys en Johanna Rensje
Leertouwer.

x.-2021 - WILLEM THOMAS NIJDAM,

* 12.12.1879 te Sloten (Fr.), + 5.9.1969 te Weesperkarspel,
van beroep brandmeester te Amsterdam, trouwde 6.5.1903 te
Amsterdam met:

CORNELISKE KOOTJE,

* 30.11.1878 te Haskerdijken, + 4.7.1958 te Weesperkarspel
dochter van Rienk Kootje en Boukje Boonstra.

Kinderen:

BOUKJE, * 5.2.1904 te Amsterdam, gehuwd met Leo
Bonnema, * 12.1.1898 te Franeker, gymnastiek-
leraar, zoon van ...?...?...Bonnema en...?...

THOMAS WILLEMS, * 14.7.1909 te Amsterdam, + 17.6.1926 aldaar.

x.- 2024- JELTE THOMAS NIJDAM?

* 18.9.1888 te Gorredijk, + 30.5.1956 te Almelo, koopman
trouwde: JANTJE KNIEZENBERG, + 30.5.1956 te Almelo, dochter
van: (nadere gegevens volgen).

x.-2027-KLAAS THOMAS NIJDAM.

* 10.4.1895 te Gorredijk, gepensioneerd brigadier van
Politie van Amsterdam, trouwde 23.3.1922 te Amsterdam met
JITSCHÉ ZIJLSTRA,

* 24.5.1898 te Amsterdam, + 13.11.1970 te Oudemirdum (Fr.),
dochter van Jan Zijlstra en Stijntje G.Westra.

Kinderen:

STIENTJE, * 21.2.1923 te Amsterdam, trouwde 13.9.1945 te
Amsterdam met CORNELIS GAASTRA, * 21.3.1919 te Amsterdam,
zoon van: en

TJEERDTJE * 5.10.1927 te Amsterdam, trouwde 7.8.1952 te
Amsterdam met JAN SNIPPE, * 11.9.1922 te Vollenhove, zoon
van..... en

ELFDE GENERATIE

x1. THOMAS TJEERDS NIJDAM,

* 22.3.1903 te Amsterdam, was drie jaar smid-bankwerker,
daarna vijf jaar machinist op stoom-locs bij de Nederlandse

Spoorwegen. Na afgekeurd te zijn wégens invaliditeit exploiteerde hij dertig jaar een sigarenwinkel in Amsterdam. Geniet thans een welverdiende rust te Heiloo (N.H.).

Hij trouwde 8.12.1926 te Amsterdam met:

JOHANNA ADRIANA TEN HAAFT,

* 18.7.1902 te Zeist, dochter van Dirk ten Haaft en Johanna Adriana van Wermeskerken.

Geen nakomelingen.

XI. HENDRIK TJEERDS NIJDAM,

* 28.12.1904 te Amsterdam, van beroep ambtenaar bij de gemeentelijke veerdienst, trouwde 21.12.1927 te Amsterdam met:

JANTJE DE JONG,

* 11.7.1907 te Hoornsterzwaag, dochter van Klaas de Jong en Gepke de Jong.

Kinderen:

TJEERD HENDRIKS, * 27.6.1929 te Amsterdam, volgt,

KLAAS HENDRIKS, * 23.10.1931 te Amsterdam, volgt,

THOMAS HENDRIKS, * 4.2.1933 te Amsterdam, volgt,

WILLEM HENDRIKS, * 30.7.1935 te Amsterdam, volgt.

XI. WILLEM TJEERDS NIJDAM.

* 11.1.1907 te Amsterdam, technisch employé bij de Koninklijke Shell trouwde 21-2-1935 te Amsterdam met:

SUZANNA THEODORA VAN DER POL,

* 5.7.1910 te Hees bij Nijmegen, dochter van Theodorus Johannes Antonius van der Pol en Wietske van der Zee.

Kinderen:

JOHAN THEODOOR WILLEMS, * 19.3.1936 te Willemstad (N.A.), volgt,

THEODOOR TJEERD WILLEMS, * 30.9.1937 te Willemstad (N.A.), volgt,

WIETSKE SUZANNE, * 2.12.1940 te Willemstad (N.A.), verpleegster,

WILLY JOHANNA, * 28.4.1946 te Willemstad (Curacao), trouwde 10.4.1969 te Muiden (N.H.) met PIETER BERNARDUS DE GOOYER,

.... te Naarden, zoon van ...?...? de Gooyer en

....?....?....

wordt vervolgd.

Familieberichten

Nu volgen enige familieberichten zoals ik deze uit verschillende kranten heb overgenomen of die mij per kaart werden ter kennis gesteld.

Op freed 19 maeije hoopje wy as de Heare wol mei ús leave álden, pake en beppe

JOUKE WIJNJA

en

MARGJE WIJNJA-NAUTA

yn tankberens to bitinken da hja 40 jaar troud binne.
Dat de Heare harren noch lang foar ús en elkoar sparje mei is de winsk fan harren bern en bernbern.

Douwe en Jeltsje

Ugram en Jikke

Gatze en Hilsje

Rinse en Jitty

pake en beppesizzers

Aldegaa W, maeje 1972.

Beeksdyk 40.

- 0 -

Op 7 maeje sil it 25 jier lyn wêze dat ús heit en mem pake en beppe

A. Wind

en

Z. Wind-Wijnia

troud binne.

Harren tankbere bern en bernsbern.

Tiid to lokwinskjen de 8e maeje, jouns fan 8-9 ûre yn hotel Tropenfauna, yn it Hearrenfean.

Haskerhoarne, maeje 1972.

Jousterwei 39.

- 0 -

Vandaag 10 mei, is het 60 jaar geleden dat onze lieve ouders, groot- en overgrootouders

Piet Nijdam

en

Geeske Nijdam-Wijnsma

in het huwelijk traden.

Marijke Hiem

Heerenveen.

Wij zijn dankbaar en blij, dat we deze dag mogen herdenken.

Geen drukte, ze zijn deze dag niet thuis.
Hun dankbare kinderen, behuwd-, en kleinkinderen
en achterkleinkind.

- 0 -

Heden ontvingen wij uit Canada het droevig bericht dat
nog plotseling van ons is heengegaan onze lieve vader,
pake en zwager,

RENZE V/D SLUIS,

echtgenoot van H. Nijdam, in de ouderdom van 74 jaar.

R.R.I. Chathan, Ontario.

Gezang 37.

Ik heb de vaste grond gevonden
waarin mijn anker eeuwig hecht.

Schermerhorn: T.E. Nijdam
S. Nijdam-de Vries
Lollum : C. Nijdam
H. Nijdam-Andela
M. Nijdam-de Jong
H. Nijdam
J. Nijdam-Hoekstra

Rotterdam : P. de Waard

30/4/1972.

- 0 -

Heden is rustig van ons heengegaan mijn lieve man
onze lieve vader en grootvader

CORNELIS OTTO POLLING,

(inspecteur P.T.T. v.m. Ned.Indië b.d.)

op de leeftijd van 73 jaar.

M.R. Polling-Haarman

Den Dolder: A.J. Polling

Hollandse Rading: G. Polling

R. Polling - Timmer

Mijdrecht : C. Polling

H.A.D. Polling-Paris

en kleinkinderen.

Hilversum, 19 mei 1972

Moerbeilaan 18

De overledene is opgebaard in het Algemeen Uitvaartscentrum

Huize "Den Hull", Utrechtseweg 11 Hilversum,

Bezoek aldaar van 10.-tot 12.- uur en van 16.-tot 20.- uur.

De teaarbestelling zal plaatsvinden op woensdag 24 mei om 11.30 uur, op de Algemene begraafplaats "zuiderhof" aan de Kolhornseweg te Hilversum.

Vertrek van huis 11.15 uur.

- 0 -

Heden nam de Here tot Zich na een kortstondige ziekte nog zeer onverwacht mijn lieve man en onze zorgzame vader en grootvader PIETER NIJDAM, dchtgenoot van Hotske v/d Zee, na een gelukkig huwelijk van 40 jaar, in de ouderdom van 74 jaar.
"Want door genade zijt Gij behouden".
(efeziërs 2 : 8a).

Bolsward, 24 mei 1972.

Bote a Bolswertstr. 8

Bolsward: K. Nijdam - v.d. Zee

Franeker: H. Hoekstra-Nijdam

A. Hoekstra

Sleewijk: A. v. Roekel-Nijdam

A. v. Roekel

Canada : R. Nijdam

R. Nijdam-Wijnia

Sneek : T. Hoekema-Nijdam

B. Hoekema

Leeuwarden: Y. Nijdam

Zuilchem: B. Nijdam

M. Nijdam-Kikkert

Franeker: H. Nijdam

R. Nijdam-Vellinga

Rozenburg: A. Breukel-Nijdam

J. Breukel

en kleinkinderen.

- 0 -

Op 24 mei werden wij ten zeerste getroffen door het plotseling overlijden, ten gevolge van een noodlottig auto-ongeval, van mijn lieve vrouw en onze moeder, dochter schoondochter en zus.

THERESE YVONNE NIJDAM, geboren Vorst, op de leeftijd van 33 jaar.

Mede namens verdere familie

Muiderberg: J.T.Nijdam

Ronald, Jimmy, Ton.

's Gravenhage familie: H.J. Vorst
Muiderberg familie : W. Nijdam
Muiderberg: 29 mei 1972
Flevolaan 32.

Avondmis: Woensdag 31 mei 1972, te 19.15 uur in de kerk
aan het Allerheiligst Sacrament aan de Sportlaan te
's Gravenhage.

Gezongen H. Mis van Requiem: Donderdag 1 juni 1972
te 11.- uur in bovengenoemde kerk.

De begrafenis zal plaatsvinden op de R.K.-begraafplaats
Kerkhoflaan te 's Gravenhage om ongeveer 12 uur.

Na afloop der begrafenisplechtigheid gelegenheid tot
condoleren in de ontvangkamer van de begraafplaats.

- 0 -

Burgerlijke Stand

Gemeente Bolsward (april)

Geboren Geeske Jetske dochter van G. Walinga en
A.A. Winia.

Burgerlijke stand gemeente Harlingen,

Geboren Marcel zoon van G.H.H. Dijkgraaf en
J. Wynia.

Burgerlijke stand gemeente Leeuwarden,

Geboren Janke Sandra dochter van F. Nijdam en
J.G.A. van Buul.

- 0 -

Familie-nieuws

Voor het examen lagere Detailhandelsschool slaagde
o.m. K. Nijdam te franeker. juni 1972.

Aan het Ichtus College te Drachten slaagde voor het
diploma H.B.S.-B o.m. J. Wijnia te Oudega
juli 1972.

- 0 -

Poorten + 1400

Wat zijn er al, in de loop der jaren vele stadspoorten
door het verkeer onder de voet getreden.

Misschien was het mogelijk geweest om met enig overleg
de afbraak te voorkomen bijv. door een looppad onder

de rijweg er om heen en met planten en bomen een schilderachtig hoekje te maken.

Maar elke stad, - zo meende men - behoeft geen oudheidkundig museum te worden, laat dat maar aan Rome over.

Een mooie poort, die in de weg stond, moest opgeruimd worden.

Het spoor heeft als de versnelde trekschuit ook aan de opruiming meegewerkt.

De personen die vervoerd werden en na zonsondergang binnenkwamen, moesten hun stuiver poortgeld betalen om het kleine deurtje in de poort voor zich geopend te krijgen, dat in een der grote poortdeuren was aangebracht.

De oude poortwachter, bevreesd voor ongewenst avondbezoek, lette op, wie het waren, nam deze personen goed in zich op en liet zich niet van zijn middeleeuwse ideeën afbrengen. Gelukkig zijn er nog steden in ons land maar niet alle poorten - om welke reden dan ook - gesloopt zijn.

Dikwijls is de buurt waar zij staat verlaten. Eens aan een drukke verkeersweg, nu een soort van zegeboog geworden, voor de melkwagens, boerenkarren, bakkers en groenteboeren, Een wielrijder verdwijnt onder de Gothische bogen door in de schaduw van de zware muren; maar de hoge bogen zijn wijd genoeg om al het dagelijkse verkeer te veroveren. Ook is ze sterk genoeg om nog meer te beleven en het langer uit te houden, dan wij.

Ze is er op gemaakt, om door te laten en ook om tegen te houden. In haar bouwjaar werden er nog geen veradellijke granaten of puntkogels uit onzichtbare kwartieren van een uur ver geschoten; maar vocht men man tegen man.

Ten hoogste wierp men vlak vóór uw neus met stenen uit de kijkgaten van de toren.

Onze granaten zouden vervaarlijke verwoestingen aanbrengen om door al hare muren en deuren gelijk te vliegen.

Men kwam voor haar deuren met voegzaam materiaal: voetbogen, sterna, donderbussen, speerknechten, ruiters in harnassen, plundersaars en stropers met al dat volk van haar eigen tijd en de poort kon mee praten en ze te woord staan.

In een stad leefde men niet zo gerust als tegenwoordig.

De oorlog behoort tot die zaken, die nu in het groot, maar vroeger in het klein werden gedaan.

Voor men iets vermoedde, kon er een bende voor je staan en de ruiters, de poort binnenreed en voor alle zekerheid zijn naam moest afgeven en zijn geweer ter plaatse laten, kon

een geheime afspraak hebben met een paar ontrouwe burgers.

In het jaar 1420 hielden de Hoeks en geducht huis in Holland. Welke stad zou aan de beurt zijn om belegerd te worden! In elk geval, poorten moeten op alles voorbereid zijn en de bouw was er geheel op ingericht om als een weerbaar man sterk, trouw en welgewapend, te waken over de weerloze stadshuizen.

De schutters en ook de burgers waren paraat om op het geluid der kkok met brandemmers, zeilen, wapenen, kruut en lood, harnas en geweer naar de wallen gingen, dan moest men zeker zijn van de poort.

De opgeworpen wallen waren 7 meter hoog.

De vijand vond, wanneer hij naderde de zware poortbrug opgehaald die tevens diende als een grote zware massieve deur en met de toren één geheel vormde.

Ter zijde waren een paar muren en de stadsgracht. Hier kon de vijand het warm krijgen, want daar was gelegenheid om stenen, kokende olie, pekkransen en zulke zaken op hen neer te werpen.

Maar was het de vijand al gelukt het een en ander te veroveren, men kon de stad nog niet binnen gaan, want eerst moest de valdeur nog worden genomen.

De valdeur was langs twee diepe gleuven in de beide zijmuren neergelaten en met ijzer beslagen. Eerst als deze deur vermeesterd was kon de woeste bende zich over het stadsplein uitbreiden, waar het dikwijls niet bepaald zachtzinnig toe ging.

Thans kan de poort en wallen geen kwaad meer doen.

De veste is ontmarteld en haar poort staat daar, verlaten en eenzaam als iemand, van wien de oude vrienden zijn weggelopen.

Doch de poort staat nog even kloek en stevig als weleer.

Ze staat er alsof zij nog wil waken over de burgerij.

Er blijft altijd iets indrukwekkends over in zulke oude getuigen.

Ze zijn mooier in hun ouderdom, dan menig jonger gewrocht.

Overgenomen uit het Fries Dagblad van zaterdag 12 februari 1972.

Wat maakt ons vaak zo enthousiast wanneer we iets ouds ontdekken? Waarom verzamelen we antiek of wat ervoor kan doorgaan? In vele gevallen realiseren we ons misschien niet eens wat het is, en er zijn wellicht mensen die het snobisme noemen.

Toch moet er wel een diepere oorzaak voor te vinden zijn. Het is overigens niet alleen het oude dat ons trekt, het is ook de sierlijkheid en het feit dat zoiets tegenwoordig niet meer gemaakt wordt.

Als we naar een redelijk motief zoeken zou dat o.a. eerbied voor het werk van onze voorvaderen kunnen zijn. Dat is ongetwijfeld een goed en zelf christelijk motief: wie zijn vader en moeder en zijn voorgeslacht eert zal ook hun werk een zekere eer bewijzen. Belangstelling voor het verleden een zaak die sommigen in onze dagen nutteloos vinden, blijft waardevol "al zou het alleen maar zijn om onze horizon te verbreden.

Ongetwijfeld kan een later geslacht profiteren van wat zijn voorvaderen zich door ervaring hebben verworven.

Een dwaas alleen schuift zulke "lessen" aan de kant.

- 0 -

Na Smeekschrift van Friese Staten: Philips II stemde toe in bouw van Kanselarij.

Wie kent het niet, het fraaie Kanselarijgebouw aan de Turfmarkt te Leeuwarden. Een juweel van bouwkunst, waar we Philips II dankbaar voor mogen zijn, alhoewel die voor ons land nu niet bepaald veel goeds heeft nagelaten. De totstandkoming van de kanselarij heeft overigens nog al wat voeten in de aarde gehad. Dat begint eigenlijk in 1504 als Hertog George van Saksen bepaalt, dat de enkele jaren daarvoor samengestelde Provinciale Raad van Friesland zou moeten worden vervangen door een Gerechtshof, bestaande uit zeven Raadsheren, t.w. vier edelen, twee rechtsgeleerden en een kanselier als voorzitter, en dat "onze Oversthe Gerecht tot onse veranderinghe ghehouden zal worden in onse stad Leeuwarden".

Bartholomeus Janszoon bouwer fraai gebouw.

Deze begon in 1566 met de afbraak van verschillende panden aan de Heeregracht - nu Turfmarkt - om daarna met de nieuwe kanselarij te beginnen.

Na vijf jaren van hard werken, was het gebouw in 1571 voltooid en kon in gebruik worden genomen.

400 jaar

7 november is het 400 jaar geleden, dat door het gerechtshof van Friesland onder het voorzitterschap van Igram van Achelen de ingebruikneming plaats had van het door de koninklijke bouwmeester Bartholomeus Janz. ontworpen en op de Turfmarkt te Leeuwarden gebouwde kanselarij-gebouw, een der fraaiste en oudste monumenten van de Friese hoofdstad, dat tot 1811 als gerechtsgebouw heeft dienst gedaan en daarna achtereenvolgens als hospitaal kazerne en huis van burgerlijke en militaire verzekering (d.i. gevangenis) was ingericht, waarna het in de jaren 1892-1897 door de rijksbouwmeester J. van Lokhorst werd geregistreerd en vervolgens bestemd voor archief en de Provinciale Bibliotheek en Buma-bibliotheek, welke bibliotheken echter begin 1967 werden overgebracht naar het nieuwe, door prof. ir. P.H. Tauber ontworpen gebouw bij de Oldenhove.

Overgenomen uit Leeuwarder Weekblad van 4 mei 1971.
door R. Visser.

- 0 -

Aardewerk

In het nov.-dec. 1970 nummer schreef ik iets over het Friese aardewerk van + 300 jaar voor Christus.

Het aardewerk heeft zich eeuwen lang kunnen handhaven en dat niet alleen in Friesland.

In de loop der jaren kwamen er fabrieken bij maar de meesten hadden een sober bestaan.

Het waren geen winstgevendende bedrijven.

Mede door het vervaardigen van ovenstenen konden enkele bedrijven zich staande houden. In 1653 werd het Delftse bedrijf opgericht.

Het Delftsblauw heeft een wereld reputatie.

Maar, zoals ik al schreef, een bedrijf staande te houden daar, was werkelijk overleg voor nodig.

Nog heden ten dage is een belangrijk onderdeel van de productie, het vervaardigen van ovenstenen.

In 1840 was er nog slechts een enkele aardewerk fabriek.

Hoe, zo vroeg men zich af, komt het met ons aardewerk.

Inderdaad ons prachtig aardewerk zou allang verdwenen zijn als niet een man als Joost Thooft in 1876 voor een appel en een ei een fabriek kocht.

Deze Thooft ging uit van de gedachte dat wil men een traditie bewaren.

Dat dit alleen mogelijk is, wanneer zo'n traditie hersteld wordt, Terug dus naar het verleden.

Mede door zijn doorzetting werd de oude traditie hersteld.

In dit verband mag ik ook nog wel even wijzen, want eer wie eer toekomt, op onze bejaarde plateelschilden Cornelis Tulk. Deze man kende het vak door en door.

Wat werd er toch door het buitenland op de markt gebracht? Dat was porselein.

China en Japan waren de landen waar dit porselein vandaan kwam. Voor het vervaardigen van porselein is onmisbaar Kaoliën. Kaoliën, wordt ook veel porseleinaarde genoemd: het is een witte vette leem.

Dit leem is het hoofdmateriaal van porselein.

En deze delfstof kwam niet voor in Europa maar wel in China en Japan.

Helaas niet in Europa, tenminste men wist het niet, tot in 1706 men deze delfstof ook in Europeese bodem aantrof. en wel het eerst in Bohemen.

Bohemen is het N.W. deel van Tsjechoslowakye.

Dit land zo rijk aan metalen, ijzer en tin lood en zilver grafiet, en mineralen, werd ook Kaoliën aangetroffen.

Wat heeft dit volk een bewogen leven achter de rug.

Bohemen dankt zijn naam aan de Keltische Bojers, die er 60 v voor Christus door de marcomanen werden overwonnen, welke op hun beurt in de 6e eeuw door de Slavische Tsjechen werden overheerst. Tot 1306 regeerde het geslacht der Przemysleden, daarna het Huis Luxemburg tot 1437 en van 1471-1526 het huis Jagello, opgevolgd door het Habsburgse Huis, waardoor het aan Oostenrijk kwam. In 1848 kwamen in opstand Tsjechen en Duitsers tegenover elkaar; een poging om Bohemen onafhankelijk van Oostenrijk te maken, mislukte 1863 maar in 1879 verwierden de Tsjechen uitgebreide rechten. In 1918 werd Bohemen bij de nieuwe republiek Tsjechoslowakye gevoegd.

Door gebrek aan ruimte kon het laatste stukje van Aardewerk niet worden opgenomen.

BESTUUR NIJDAMSTRA-STICHTING

Voorzitter : T. Nijdam, Coornhertstr. 12
Leeuwarden, tel.05100-22167.
Secretaris penningmeester : C. van der Schoot azn., Toren-
flat 179, van Lenneplaan,
Groningen, tel.: 050 - 252536.

LEDEN

H. Nijdam-Smit : Boerhavenlaan 113, Groningen
tel.: 050 - 253701
K. Nijdam : Geastwei 24, Oudemirdum
tel.: 05147 - 405
W. Wijnia : De Hietbrink 10,
Emmen.
S. Nijdam-Jansma : Fabriciuslaan 85, Drachten
tel.: 05120-14959

=====
POSTREKENING

: 82.67.24 t.n.v. penningmeester
Nijdamstra-Stichting, Groningen

FAMILIEBLAD

: "De Nijdamstra-Tynge", lid/
abonnees betalen f 4,25 per half
jaar. Donateurs (leden) f 2,--
per jaar.

REDACTIE

: T. Nijdam, Coornhertstr. 12
Leeuwarden.

ADMINISTRATIE

: S. Nijdam-Jansma
Fabriciuslaan 85, Drachten
tel.: 05120-14959

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN:
Fabriciuslaan 85, Drachten.

(Zo mogelijk opgave van nieuw adres)